

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

¹Льотна академія Національного авіаційного університету

²Кіровоградський науково-дослідницький експертно-криміналістичний центр МВС України

Анотація. У дослідженні розглянуто фінансове регулювання як складову економічного розвитку. Розглянуто вплив на економічне зростання основних груп чинників та їх характеристику. Визначено завдання фінансового регулювання, що забезпечує економічну та соціальну стабільність шляхом створення відповідних умов для економічного зростання.

Ключові слова: фінансове регулювання; економічний розвиток; фінансова політика; національна економіка.

FINANCIAL REGULATION AS A COMPONENT OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Abstract. The study considers financial regulation as a component of economic development. The impact on economic growth of the main groups of factors and their characteristics are considered. The tasks of financial regulation that ensure economic and social stability by creating appropriate conditions for economic growth have been identified.

Key words: financial regulation; economic development; financial policy; national economy.

Фінансове регулювання економічного розвитку потребує комплексного підходу щодо визначення основних інструментів державного впливу. Фінансова політика держави повинна ґрунтуватися на формуванні ефективної фінансової системи країни, використанні дієвих методів державного регулювання, що, в свою чергу, сприяє створенню сприятливого фінансового середовища та активізує економічне зростання національної економіки.

Державне регулювання в сучасних умовах являє собою макроекономічний регулятор відтворювальних процесів, спрямований на реалізацію стратегічних пріоритетів розвитку економіки держави. Фінансова політика як вагома складова економічної політики через сукупність інструментів, методів, засобів та механізмів впливає на соціально-економічний розвиток країни.

У зв'язку з посиленням регулюючої функції державних фінансів проблема фінансового регулювання економічного зростання є основоположною в процесі становлення моделі фінансового розвитку, що підтверджує її актуальність та необхідність комплексного дослідження, теоретичного обґрунтування і формування цілісного уявлення щодо розвитку фінансового механізму, який, в свою чергу, виступає стрижнем ефективної фінансової політики держави.

У науковій термінології досить часто зустрічається термін «розвиток». Він вживається як самостійно, так і у словосполученнях: економічний розвиток, соціально-економічний розвиток, сталий розвиток, регіональний розвиток тощо. Під розвитком насамперед прийнято розуміти будь-яку прогресивну зміну параметрів системи. Зміна може бути кількісною, коли відбувається зростання чинників, зміна яких і визначає розвиток, та якісною - коли відбуваються не лише структурні зміни, а і перетворення, які приводять до набуття системою невластивих їй раніше характеристик.

Розуміння визначення соціально-економічного розвитку як процесу нагромадження та реалізації економічного потенціалу в контексті зміни внутрішньої структури розширює можливості економічного зростання. Проте в процесі розвитку відбувається зміна не лише структури, а й механізмів функціонування системи, а результатом розвитку може стати не розширення, а звуження можливостей економічного та соціального зростання.

Економічне зростання визначається як кількісне збільшення реального валового внутрішнього продукту країни в одному періоді порівняно з іншим, яке демонструє зростаючі можливості країни в реалізації своїх виробничих можливостей, а також виступає органічним складовим елементом

економічного розвитку. Але якщо економічне зростання - виключно кількісний господарський розвиток, то економічний розвиток передбачає саме якісне економічне зростання з глибокими структурними змінами у відносинах власності, в системі суспільного поділу праці й зайнятості, в політиці доходів та соціальній сфері тощо.

Деякі науковці також визначають економічне зростання як процес зміни результатів економічної діяльності в межах національної економічної системи. На економічне зростання здійснюють вплив такі основні групи чинників (рис. 1).

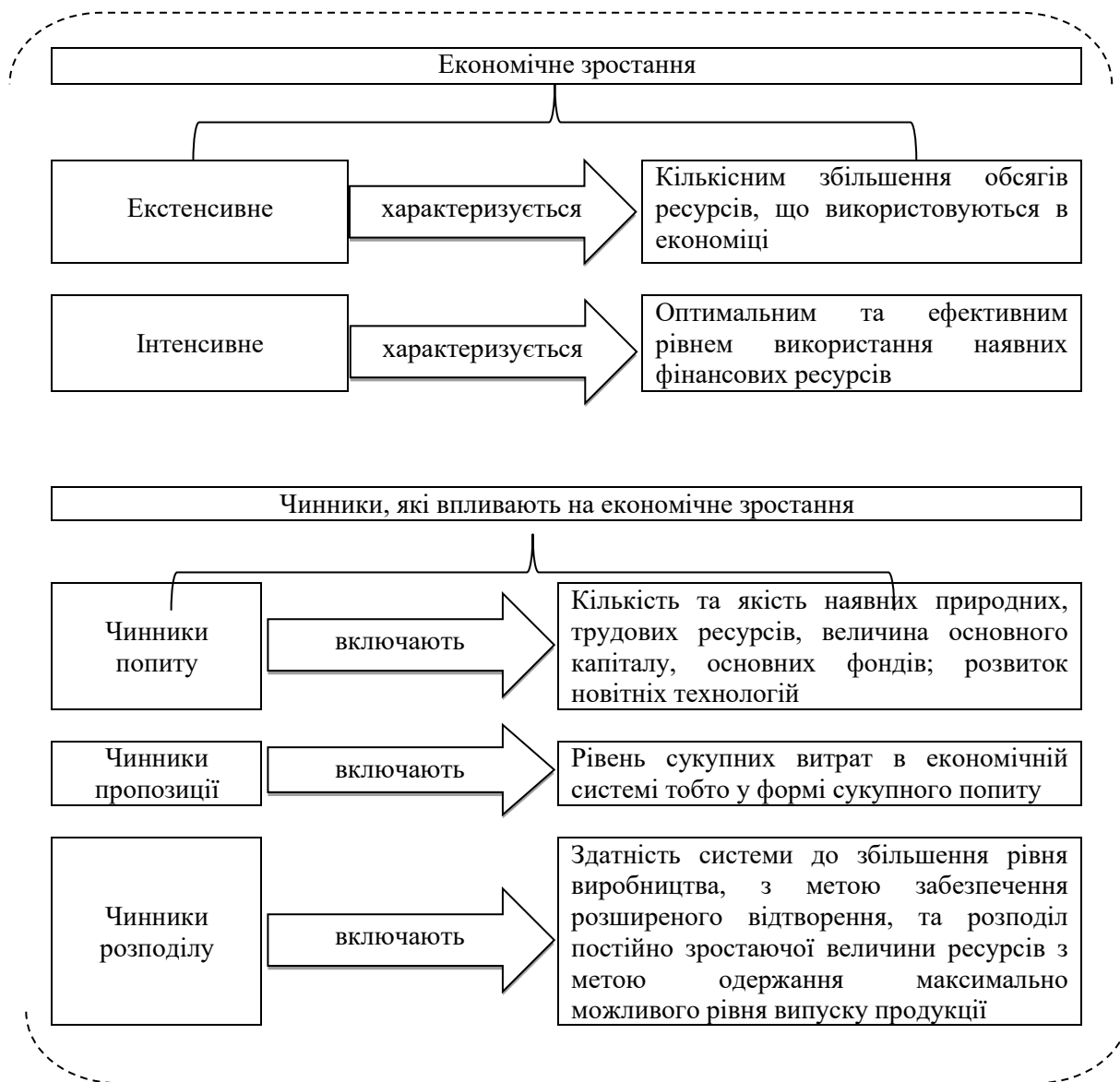

Рисунок 1 - Види економічного зростання та чинники, які впливають на нього

Джерело: узагальнено на основі [2,3]

Позитивний темп економічного зростання можна досягти через використання механізму ефективної державної політики.

Фінансове регулювання економічного розвитку варто розглядати як систему, що включає цілу низку взаємопов'язаних елементів. Варто відмітити, що збільшення кількості останніх та тяжіння системи до відкритості призводить до її ускладнення та зростання невизначеності її функціонування.

Фінансове регулювання має досліджуватись як вагома складова системи інститутів суспільства, підвищення дієвості фінансової політики країни, сприятиме посиленню результативності інституційних змін фінансової системи. Одним з найбільш важливих завдань фінансового регулювання є забезпечення економічної та соціальної стабільності шляхом створення відповідних

умов для економічного зростання. Пріоритети фінансового регулювання значною мірою корелюють та впливають на формування напрямів розвитку соціально-економічних відносин у державі. В той же час фінансова політика є дієвим інструментом впливу на рівень розвитку економічної системи та покликана підтримувати фінансові стимули активної економічної діяльності [2].

Важливо відмітити, що в умовах трансформаційної економіки особливого значення набуває побудова ефективної системи фінансового регулювання в контексті взаємодії бюджетних та грошово-кредитних відносин. Динамічний економічний розвиток потребує синтезу та координації інструментів бюджетно-податкового та грошово-кредитного регулювання, що, в свою чергу, передбачає їхнє поєднання та компенсування недоліків одного перевагами іншого з метою збереження макроекономічної стабільності. Посилення рівня координації та функціонування відповідних інституційних засад забезпечить дієвий вплив фінансової складової на розвиток економіки країни.

Слід зазначити, що фінансове регулювання є дієвим інструментом стимулювання економічного зростання. Разом з тим, на даному етапі розвитку фінансово-економічних відносин підхід щодо посилення результативності механізму фінансового регулювання потребує подальшого розвитку теоретико-методологічних засад до визначення пріоритетів фінансової політики, до яких можна віднести забезпечення економічного зростання на засадах інституційного та інвестиційного розвитку та структурних перетворень, створення сприятливих умов для збільшення обсягів високотехнологічного виробництва, стимулювання обсягів внутрішнього попиту.

Таким чином, фінансове регулювання є важливим інструментом розвитку економіки з огляду на спрямованість розподілу та використання ресурсів фінансової системи згідно з визначеними завданнями та цілями економічного розвитку. Нові підходи до удосконалення фінансової політики як складової економічного розвитку сприятимуть підвищенню її ефективності у сфері державних та місцевих фінансів, фінансових відносин та ринку фінансових послуг. Адже, саме система фінансового регулювання має доповнювати механізм ринкового саморегулювання, постійно удосконалювати форми та методи впливу держави на фінансову систему та галузі суспільного виробництва з метою забезпечення макроекономічної стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дмитрів В. Фінансове регулювання інноваційного розвитку економіки України. *Світ фінансів*. 2012. № 4. С. 136-141.
2. Державне фінансове регулювання економічних перетворень : монографія. Київ : КНТЕУ, 2015. 375 с.
3. Ігнатенко Є. М. Фінансове регулювання економічного зростання. *Імперативи розвитку України в умовах глобалізації* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15-16 лист. 2012 р. Чернігів : ЧДІУ, 2012. С. 79.

Бондар Юлія Анатоліївна – к.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту та економіки Льотної академії Національного авіаційного університету, Кропивницький, e-mail: cooperjulia@ukr.net

Швиданенко Діна Вікторівна – завідувач сектору економічних досліджень відділу ТГЕБЗД та Од Кіровоградського науково-дослідницького експертно-криміналістичного центру МВС України, Кропивницький, e-mail: dinashv76@ukr.net

Iuliia Bondar – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Management and Economics' Department Flight Academy of the National Aviation University. Kropyvnytskyi, e-mail: cooperjulia@ukr.net

Dina Shvydanenko – Head of the Economic Research Sector, Department of Commodity, Gemological, Economic, Construction, Land Research and Evaluation Activities Kirovograd Research Forensic Science Center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine Kropyvnytskyi, e-mail: dinashv76@ukr.net